

सन २०२२-२०२३ या वर्षात राज्यातील
कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांना रु.३५० प्रति
क्विंटल अनुदान देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- पूरक- २०२३/प्र.क.११७/२४ स
मंत्रालय, मुंबई ३२
दिनांक :- २४ नोव्हेंबर, २०२३

- संदर्भ:-** १) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्रमांक:- सपस-२०२३/
प्र.क्र. ६७/२४ स दि.२७ मार्च, २०२३
२) शासन निर्णय सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्रमांक:- पूरक १९२३/
प्र.क्र. ३६/२०२३/ १७ स दि.३१ जुलै, २०२३
३) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्रमांक:- पूरक-२०२३/
प्र.क्र. ११७/२४ स दि. ३० ऑगस्ट, २०२३
४) शासन पत्र, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्रमांक:- पूरक-२०२३/
प्र.क्र. ११७/२४ स दि. १५ सप्टेंबर २०२३
५) जिल्हा उपनिबंधक-सहकारी संस्था, जि.धाराशीव यांचे पत्र क्रमांक-पणन/
कृषिबासपरंडा / कांदा अनुदान/ डाटा अपलोड/२३/३३०६ दिनांक १७.१०.२०२३
६) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्रमांक:- पूरक-२०२३/
प्र.क्र. ११७/२४ स दि. ०१ नोव्हेंबर, २०२३ व समक्रमांक शासन शुध्दीपत्रक दिनांक
०७ नोव्हेंबर २०२३

प्रस्तावना:-

राज्यातील कृषी उत्पन्न बाजार समित्या, खाजगी बाजार समित्या, थेट पणन अनुज्ञप्तीधारकांकडे अथवा नाफेडकडे दि.१ फेब्रुवारी २०२३ ते दि.३१ मार्च २०२३ या कालावधीत लेट खरीप हंगामातील लाल कांदा विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना शासन निर्णय दिनांक २७ मार्च २०२३ अन्वये तसेच या संदर्भात शासनपत्र दि.२०/०४/२०२३ व दि.२९/०५/२०२३ अन्वये दिलेल्या अतिरिक्त सूचनांनुसार पात्र शेतकऱ्यांना रुपये ३५० प्रति क्विंटल व जास्तीत जास्त २०० क्विंटल (मर्यादेत) (रु. ७०,०००/- च्या मर्यादेत) प्रति शेतकरी याप्रमाणे अनुदान मंजूर करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

२. सदर अनुदानासाठी रु.५५० कोटी (अक्षरी रूपये पाचशे पन्नास कोटी फक्त) इतकी रक्कम सन २०२३ च्या पावसाळी अधिवेशनात पूरक मागणीद्वारे मंजूर करण्यात आली असून या रकमेपैकी रु.४६५.९९ कोटी (अक्षरी रूपये चारशे पासष्ट कोटी, नव्यान्नव लाख फक्त) इतकी रक्कम वितरीत करण्यास यापूर्वी वित्त विभागाने मान्यता प्रदान केली असल्याने सदर निधीतून कांदा अनुदान वितरणासंदर्भात शासन निर्णय दिनांक ३० ऑगस्ट २०२३ अन्वये , प्रथम टप्प्यात रु. १०.०० कोटी पेक्षा कमी अनुदानाची मागणी असलेल्या १४ जिल्ह्यातील पात्र लाभार्थ्यांस संपूर्ण अनुदान व उर्वरित १० जिल्ह्यातील लाभार्थ्यांना रु.१०,०००/- इतक्या मर्यादेत अनुदान वितरणाचा तसेच शासन पत्र दिनांक १५.०९.२०२३ अन्वये दुसऱ्या टप्प्यात सदर १० जिल्ह्यातील लाभार्थ्यांना अजून रु.१०,०००/- इतक्या मर्यादेत (प्रथम टप्प्यात वितरीत केलेले रु.१०,०००/- अनुदान वगळून) अनुदान देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

३. शासन निर्णय दि. ०१/११/२०२३ व शासन शुध्दीपत्रक दि. ०७/११/२०२२ अन्वये दिलेल्या निर्देशानुसार कांदा अनुदान वितरणासंदर्भात तांत्रिक बाबींमुळे देयक नाकारलेल्या व सुधारीत माहिती अपलोड करण्याची कार्यवाही सुरु असलेल्या एकूण २६,३२१ नोंदीसाठी रु. २४ कोटी ५१ लाख,९५ हजार ७१६ (रु. २४,५१,९५,७१६/-) इतकी रक्कम अदा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. त्याचप्रमाणे जिल्हा निबंधक सहकारी संस्था, जि.धाराशीव यांच्या दिनांक १७.१०.२०२३ च्या पत्रानुसार, कृषि उत्पन्न बाजार समिती- परांडा, जि.धाराशीव यांच्या कार्यक्षेत्रातील तांत्रिक बाबींमुळे नाकारण्यात आलेल्या परांडा, जि. धाराशीव येथील ४५९० लाभार्थ्यांपैकी एकूण ४४११ नोंदीकरिता रु.७ कोटी ७८ लाख,८९ हजार ४९९ (रु. ७,७८,८९,४९९/-) इतकी रक्कम अदा करण्यात आली आहे.

४. कांदा अनुदानासाठी सन २०२३ च्या पावसाळी अधिवेशनात पूरक मागणीद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या रु.५५० कोटी (अक्षरी रूपये पाचशे पन्नास कोटी फक्त) या रकमेपैकी **रु.८४ कोटी ०१ लाख (रु.चौ-याऐंशी कोटी, एक लाख फक्त)** इतका उर्वरित निधी वितरीत करण्यास वित्त विभागाने मान्यता प्रदान केली असल्याने उपरोक्त नमूद केल्यानुसार अनुदान वितरीत केल्यानंतर शिल्लक राहिलेल्या निधीतून रु. १० कोटी पेक्षा जास्त मागणी असलेल्या १० जिल्हयातील संगणक प्रणालीवर अपलोड झालेल्या पात्र नोंदीकरिता अनुदानाचा तिसरा टप्पा वितरीत करणेची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यातील कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांमध्ये, खाजगी बाजार समित्यांमध्ये, थेट पणन अनुज्ञप्तीधारकांकडे अथवा नाफेडकडे विक्री केलेल्या कांदा उत्पादकांना शासन निर्णय दिनांक २७ मार्च २०२३ नुसार पात्र शेतकऱ्यांना रूपये ३५० प्रति क्विंटल व जास्तीत जास्त २०० क्विंटल प्रति शेतकरी याप्रमाणे अनुदान मंजूर करण्यासाठी सन २०२३ च्या पावसाळी अधिवेशनात पूरक मागणीद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या रु.५५० कोटी (अक्षरी रूपये पाचशे पन्नास कोटी फक्त) या रकमेपैकी **रु.८४ कोटी ०१ लाख (रु.चौ-याऐंशी कोटी, एक लाख फक्त)** इतकी उर्वरित रक्कम वितरीत करण्यास वित्त विभागाने मान्यता प्रदान केली आहे.

२. या योजनेअंतर्गत, कांदा अनुदानासंदर्भात रु.१०.०० कोटी पेक्षा जास्त अनुदानाची मागणी असलेल्या कांदा उत्पादक १० जिल्हयातील लाभार्थ्यांची देय अनुदानाची रक्कम रु.२०,०००/- अथवा रु. २०,०००/- पेक्षा जास्त असल्याने त्यांना प्रथम व दुस-या टप्प्यात रु. २०,०००/- इतक्या कमाल मर्यादेत अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे, अशा लाभार्थ्यांना अनुदानाचा तिसरा टप्पा खालीलप्रमाणे वितरीत करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

२.१ ज्या लाभार्थ्यांची देय अनुदानाची रक्कम रु.२४,००० /- पेक्षा कमी आहे त्यांचेप्रकरणी संपूर्ण अनुदानाची रक्कम (प्रथम व दुस-या टप्प्यातील अदा केलेले रु. २०.०००/- अनुदान अंतर्भूत करून) अदा करण्यात यावी. तसेच ज्या लाभार्थ्यांची देय अनुदानाची रक्कम रु.२४,०००/- अथवा रु. २४,०००/-पेक्षा जास्त आहे, (प्रथम व दुस-या टप्प्यातील अदा केलेल्या रु. २०.०००/- अनुदान अंतर्भूत करून) त्यांचेप्रकरणी तृतीय टप्प्यात रु. ४,०००/- (अक्षरी रूपये चार हजार) इतक्या कमाल मर्यादेत अनुदानाची रक्कम अदा करण्यात यावी.

२.२ एकाच लाभार्थीस दुबार अनुदान वितरित होणार नाही तसेच अपात्र लाभार्थ्यांना अनुदान वितरित होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

२.३ पात्र लाभार्थी यांच्या यादीचे संबंधित ग्रामसभा/चावडी येथे वाचन करावे/ग्रामपंचायतीच्या फलकावर यादी प्रसिध्द करावी. अपात्र लाभार्थी अथवा अनियमितता आढळून आल्यास संबंधितांवर कडक कार्यवाही करण्यात येईल.

२.४ अनुदान वितरित करताना प्रकरणावार शहानिशा करुन तक़ारी होणार नाहीत याबाबत दक्षता घ्यावी.

३. उपरोक्त नमूद केल्याप्रमाणे कांदा अनुदान वितरीत केल्यानंतर ज्याप्रमाणात उर्वरित रक्कम वित्त विभागाकडून उपलब्ध होईल त्याप्रमाणात रु. १० कोटी पेक्षा जास्त मागणी असलेल्या १० जिल्हयातील संगणक प्रणालीवर अपलोड झालेल्या पात्र नोंदीकरिता प्रथम,दुस-या व तिस-या टप्प्यातील अनुदान वितरीत केल्यानंतर देय असलेली उर्वरित अनुदानाची रक्कम अदा करण्याबाबत सुधारित सुचना देण्यात येतील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेताक २०२३११२४१६४९०६१४०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(माधवी संदीप शिंदे)

अवर सचिव , महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. उपमुख्यमंत्री (गृह, विधी व न्याय) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (पणन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.मुख्य सचिव, यांचे स्वीय सहायक, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
६. अपर मुख्य सचिव (वित्त) वित्त विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव (सहकार व पणन) , सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव (नियोजन), यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
९. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ, मुंबई
११. पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१२. विभागीय उपनिबंधक, सहकारी संस्था, पुणे
१३. सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य,
१४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरिक्षा) , मुंबई / नागपूर,
१५. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
१६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१७. लेखा कोषागार अधिकारी, पुणे.
१८. मुख्य व्यवस्थापक (श्री. विकास डांगे) आय सी आय सी आय (ICICI) बँक, बँकबे रिक्लमेशन ब्रँच, मुंबई
१९. कक्ष अधिकारी (रोख शाखा), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२०. अवर सचिव (१७ स), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२१. निवड नस्ती २४ स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.